

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 274/2015-57

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti PLAST – MONT, s. r. o., Pekárenská 2, Lučenec, zastúpenej advokátkou JUDr. Andreou Balážikovou, Advokátska kancelária, Kármana 22/A, Lučenec, pre namietané porušenie čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžf 23/2014 a jeho rozsudkom z 24. septembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžf 23/2014, ako aj rozsudkom z 24. septembra 2014 p o r u š i l základné právo spoločnosti PLAST – MONT, s. r. o., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžf 23/2014 z 24. septembra 2014 z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Spoločnosti PLAST – MONT, s. r. o., p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 284,08 € (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov), ktorú j e

Najvyšší súd Slovenskej republiky p o v i n n ý vyplatiť na účet advokátky JUDr. Andrey Balážikovej, Advokátska kancelária, Kármana 22/A, Lučenec, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 274/2015-24 z 23. apríla 2015 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť PLAST – MONT, s. r. o., Pekárenská 2, Lučenec (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžf 23/2014 a jeho rozsudkom z 24. septembra 2014.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže právna zástupkyňa sťažovateľky v podaní bez označenia dátumu doručenom ústavnému súdu 12. augusta 2015 a najvyšší súd vo vyjadrení z 1. júna 2015 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozhodnutím Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“ alebo „žalovaný“) sp. zn. 1653/2012/E-OZ z 1. októbra 2012 bolo rozhodnuté, že pre sťažovateľku ako regulovaný subjekt bola pre rok 2012 schválená pevná cena elektriny pre stanovenie doplatku vo výške 119,11 €/MWh vyrobenej zo slnečnej energie v zariadení výrobcu elektriny Fotovoltická elektrárň Lučenec, s celkovým inštalovaným výkonom 99,225 kW, nachádzajúcom sa na streche budovy na Pekárenskej 2 v Lučenci, na pozemku parc. č. 1257/4.

Sťažovateľka v podanom odvolaní namietala vecné a právne posúdenie úradu, najmä čo sa týka určenia času uvedenia zariadenia do prevádzky. Sťažovateľka nesúhlasila so záverom, že týmto dňom mal byť 4. júl 2012. Namietala, že zákon jednoznačne ustanovuje ako podmienku vykonanie funkčných skúšok, k čomu dôjde z povahy veci iba uskutočnením predpísaných testov v reálnom čase priamo na mieste, kde sa testované zariadenie nachádza. „Schválenie“ protokolu podľa interných pravidiel prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete Stredoslovenská energetika – Distribúcia, a. s. (ďalej len „prevádzkovateľ“), formálnym podpísaním nejakého (bez uvedenia mena) riaditeľa sekcie AM nie je podľa zákona relevantné, pretože ide iba o formálne osvedčenie skutočností uvedených v protokole, ktoré už predtým nastali. Sťažovateľka ďalej namietala, že nesprávnym určením dátumu uvedenia zariadenia do prevádzky zo strany úradu jej bola schválená pevná cena elektriny pre stanovenie doplatku v nesprávnej výške 119,11 €/MWh, namiesto 194,54 €/MWh.

Rozhodnutím Regulačnej rady Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „žalovaný“) sp. zn. 04/32342/13/RR z 5. februára 2013 bolo rozhodnutie úradu potvrdené. Podľa názoru žalovaného za záväzný sa považuje dátum podpísania dokumentu (teda dátum 4. júl 2014), a nie samotné fyzické vykonanie funkčných skúšok. Žalovaný odkazuje ďalej na „usmernenie“ údajne zverejnené na jeho webovom sídle, ktoré malo byť údajne platné od júla 2012. Pritom v skutočnosti funkčné skúšky boli vykonané v mesiaci jún 2012. Z usmernenia má vyplývať, že úspešné vykonanie funkčných skúšok elektrárne je nevyhnutnou podmienkou na vykonanie preberacieho konania. Podľa názoru žalovaného jednotlivé etapy funkčnej skúšky sa odsúhlasujú určenou osobou a v prípade pozitívnych výsledkov určená zodpovedná osoba osvedčí svojím podpisom platnosť celého procesu funkčnej skúšky.

Sťažovateľka 26. apríla 2013 doručila Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného. Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 S 69/2013 z 11. septembra 2013 v spojení s opravným uznesením zo 4. februára 2014 bolo žalobe vyhovievané a rozhodnutia žalovaného, ako aj úradu boli zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Podľa názoru krajského súdu v protokole o funkčnej skúške je určená časová postupnosť krokov a na predposlednom mieste je

uvedená kontrola pripojenia, správnosti merania výkonu a toku energie, ako aj povolenie pripojiť zariadenie na sústavu. Táto kontrola a povolenie na pripojenie je z 28. júna 2012. Pre posúdenie veci nie je rozhodujúce schválenie riaditeľa sekcie, keďže ide už len o formálnu záležitosť, teda o doklad o úspešnom vykonaní funkčnej skúšky.

Proti rozsudku krajského súdu podal 31. októbra 2013 odvolanie úrad. Trval na tom, že za dátum uvedenia zariadenia do prevádzky treba považovať 4. júl 2012, pretože nie je podstatný samotný fyzický úkon vykonania funkčnej skúšky, ale až formálne podpísanie protokolu o funkčnej skúške.

Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžf 23/2014 z 24. septembra 2014 bol rozsudok krajského súdu v spojení s opravným uznesením zmenený tak, že žaloba sťažovateľky bola zamietnutá. Podľa najvyššieho súdu bolo potrebné vychádzať z obsahu protokolu a prisúdiť náležitú relevanciu bodu, v ktorom sa uvádza, že funkčnú skúšku schvaľuje podpisom riaditeľ sekcie a že bez tohto podpisu je protokol neplatný.

Sťažovateľka je presvedčená, že právny názor najvyššieho súdu neobstojí. Poukazuje pritom na platnú právnu úpravu, z ktorej cituje príslušné ustanovenia. Osobitne zdôrazňuje, že v rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sžf 5/2014 z 1. apríla 2014 v obdobnej veci bol vyslovený názor vychádzajúci z ustanovenia § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 309/2009 Z. z.“), podľa poslednej vety ktorého spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky určí prevádzkový poriadok prevádzkovateľa distribučnej sústavy. Znamená to potrebu oboznámiť sa s prevádzkovým poriadkom upravujúcim spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky pripojenia zariadenia do sústavy. Ďalej je daná potreba vyhodnotiť ustanovenia prevádzkového poriadku vo väzbe na ustanovenie § 2 ods. 3 písm. e) zákona č. 309/2009 Z. z. definujúce časový moment uvedenia zariadenia do prevádzky tak, že týmto časom je moment úspešne vykonanej funkčnej skúšky, pokiaľ k nej došlo neskôr, ako bolo na základe kolaudačného rozhodnutia povolené užívanie zariadenia výrobcu elektriny.

V teraz posudzovanej veci podľa vedomostí sťažovateľky rozhodnutie úradu sp. zn. 0160/2010/E-PP zo 6. decembra 2010, ktorým bol schválený prevádzkový poriadok, neobsahuje spôsob a podmienky vykonania funkčných skúšok.

Pri právnom posudzovaní veci je podľa názoru sťažovateľky podstatné, že napriek výslovnému príkazu § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. prevádzkový poriadok platný v kritickom čase žiadne špecifické podmienky a spôsoby vykonania funkčnej skúšky neobsahoval. Od sťažovateľky nebolo možné požadovať splnenie iných než zákonom uvedených požiadaviek, teda úspešné vykonanie funkčnej skúšky. Bolo pritom možné vychádzať len z kritérií, podmienok a podrobností upravených prevádzkovým poriadkom. Naopak, je neprípustné vychádzať pri posudzovaní času uvedenia zariadenia do prevádzky z interných predpisov, rôznych opatrení a usmernení. Žalovaný aj priznal, že prevádzkový poriadok neustanovoval proces vykonania funkčnej skúšky, a preto bolo vydané usmernenie (údajne zverejnené na webovom sídle a platné od júla 2014), ktorým sa malo špecifikovať, aké náležitosti musí regulovaný subjekt predložiť, resp. aké povinnosti musí splniť na pripojenie elektrárne do distribučnej sústavy. V konečnom dôsledku podľa názoru sťažovateľky z rozsudku najvyššieho súdu vyplynuli pre sťažovateľku také práva a povinnosti, ktoré neboli uložené ani zákonom, ale ani na základe zákona.

Navyše sťažovateľka zdôrazňuje, že rozsudok najvyššieho súdu neobsahuje odkaz na právne predpisy, z ktorých pri rozhodovaní vychádzal. Nezaobrá sa teda právnym zdôvodnením rozsudku. Nijako sa nevysporiadal ani s námietkou neexistencie právnej normy oprávňujúcej požadovať od sťažovateľky splnenie podmienok nad rámec zákona. Nevysporiadal sa ani s obsahom prevádzkového poriadku platného v kritickom čase a s celým radom ďalších námietok.

Sťažovateľka osobitne zdôrazňuje, že najvyšší súd poskytol v jej prípade odlišnú ochranu než v iných prípadoch (sp. zn. 4 Sžf 5/2014), čo porušuje princíp predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, a tým aj zásadu právnej istoty (I. ÚS 28/09 z 9. júla 2009).

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti PLAST – MONT, s.r.o.(...), uvedené v čl. 13 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2; v čl. 35 ods. 1; v čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 ods.1, s čl. 2 ods. 2 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.09.2014, 2Sžf/23/2014 porušené bolo.

2. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.09.2014, 2Sžf/23/2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.“

Z doplnujúceho podania právnej zástupkyne sťažovateľky bez označenia dátumu doručeného ústavnému súdu 16. decembra 2014 vyplýva, že sťažovateľka požaduje náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 284,08 €, a to za 2 úkony právnych služieb v roku 2014 po 134 € a za 2 režijné paušály po 8,04 €.

Z vyjadrenia predsedníčky najvyššieho súdu č. k. KP 3/2015-29 z 1. júna 2015 doručeného ústavnému súdu 9. júna 2015 vyplýva, že úrad vychádzal z obsahu protokolu o funkčnej skúške a jeho bodu 13, v ktorom sa uvádza dátum ukončenia funkčnej skúšky (platnosť protokolu od) 4. júla 2012, a z aplikácie ustanovenia § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. Vzhľadom na uvedené určil žalovaný čas uvedenia zariadenia do prevádzky v súlade s ustanovením § 2 ods. 3 písm. e) zákona č. 309/2009 Z. z. Záväzný bol dátum podpísania dokumentu, ktorý osvedčuje existujúcu skutočnosť, teda protokol o funkčnej skúške, a nie samotný fyzický výkon funkčných skúšok. Podpis zodpovednej osoby predstavuje predpoklad platnosti právneho úkonu. Najvyšší súd zo zistených skutkových okolností mal preukázané, že uvedený záver zodpovedá zásadám logického myslenia a správneho uváženia a je v súlade s hmotno-právnymi ustanoveniami. Bolo teda potrebné vychádzať z obsahu protokolu a prisúdiť náležitú právnu relevanciu jeho bodu 13, v ktorom sa výslovne uvádza, že funkčnú skúšku podpisom schvaľuje za prevádzkovateľa riaditeľ sekcie AM. V tomto bode je osobitná kolónka na uvedenie dátumu ukončenia funkčnej skúšky („platnosť protokolu od“). Tu sa tiež uvádza, že bez tohto podpisu je protokol neplatný. Zároveň treba poukázať na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf 43/2014 z 28. januára 2015, sp. zn. 3 Sžf 58/2014 z 2. decembra 2014 a sp. zn. 2 Sžf 42/2014 z 24. septembra 2014, v ktorých pri obdobnom predmete konania vyslovil najvyšší súd rovnaký právny názor ako v napadnutom rozsudku. Preto predsedníčka najvyššieho súdu navrhuje sťažnosť odmietnuť.

Z repliky právnej zástupkyne sťažovateľky bez označenia dátumu doručenej ústavnému súdu faxom 10. augusta 2015 a poštou 12. augusta 2015 smerujúcej proti vyjadreniu predsedníčky najvyššieho súdu vyplýva, že sa s ňou nestotožňuje. Zároveň poukazuje na odlišný právny názor vyslovený v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sžf 5/2014 z 1. apríla 2014, sp. zn. 4 Sžf 54/2014 z 15. januára 2015 a sp. zn. 4 Sžf 53/2014 zo 17. februára 2015.

Ústavný súd doručil sťažnosť, uznesenie č. k. II. ÚS 274/2015-24 z 23. apríla 2015, ako aj vyjadrenie predsedníčky najvyššieho súdu aj úradu, aby sa aj on mohol vyjadriť vo veci samej.

Z vyjadrenia úradu sp. zn. 30070/2015/BA (č. 4864-2015-BA) zo 4. septembra 2015 doručeného ústavnému súdu 10. septembra 2015 vyplýva, že v čase schválenia prevádzkového poriadku prevádzkovateľa (6. decembra 2010) neexistovalo ešte ustanovenie § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z., pretože toto ustanovenie bolo zavedené až novelou, a to zákonom č. 136/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Táto novela nadobudla účinnosť 1. mája 2011. Z toho jednoznačne vyplýva, že v čase schvaľovania prevádzkového poriadku prevádzkovateľa nebolo objektívne možné naplniť uvedenú zákonnú povinnosť, keďže táto ešte v tom čase neexistovala. Pokiaľ ide o samotný obsah ustanovenia § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z., ustanovenie je zaradené do § 5 s názvom „Práva a povinnosti prevádzkovateľa sústavy“. Ide teda o právnu úpravu nielen práv, ale aj povinností prevádzkovateľa, čo znamená, že zákonné ustanovenie „Spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky určí prevádzkový poriadok prevádzkovateľa distribučnej sústavy“ je jednou z povinností prevádzkovateľa. Zákonodarca síce ustanovil povinnosť upraviť spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky, avšak zároveň ponechal na vôli prevádzkovateľa stanoviť z obsahového hľadiska spôsob a podmienky tejto skúšky, pretože zákon neupravuje podrobnosti toho, akým spôsobom a za akých podmienok sa má funkčná skúška vykonať.

Tým, že prevádzkovateľ upravil vykonanie funkčnej skúšky metodickým spôsobom uverejneným na jeho webovom sídle, došlo iba k procesnému nedostatku, ktorý nemá dosah na samotný obsah, keďže tento by bol totožný v prevádzkovom poriadku. Navyše porušenie tejto povinnosti nie je kvalifikované ako správny delikt.

Z podania predsedníčky najvyššieho súdu č. k. KP 3/2015-29 z 1. októbra 2015 doručeného ústavnému súdu 8. októbra 2015, ktorým reaguje na vyjadrenie úradu, vyplýva, že najvyšší súd trvá na záveroch vyplývajúcich z predchádzajúceho vyjadrenia, ako aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku.

Z repliky právnej zástupkyne sťažovateľky bez označenia dátumu, doručenej ústavnému súdu 23. októbra 2015, ktorou reaguje na stanovisko úradu, vyplýva, že v čase uvedenia zariadenia sťažovateľky do prevádzky bolo už ustanovenie § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. platné a účinné. Nemôže byť na ťarchu sťažovateľky skutočnosť, že úrad až 24. januára 2013 schválil nový prevádzkový poriadok prevádzkovateľa.

II.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžf 23/2014 z 24. septembra 2014 vyplýva, že ním bol zmenený rozsudok krajského súdu č. k. 23 S 69/2013-74 z 11. septembra 2013 v spojení s opravným uznesením č. k. 23 S 69/2013-97 zo 4. februára 2014 tak, že žaloba sťažovateľky bola zamietnutá. Podľa názoru najvyššieho súdu za relevantné treba považovať posúdenie otázky, kedy bola úspešne vykonaná funkčná skúška, resp. kedy táto právna skutočnosť nastala. Od posúdenia tejto otázky totiž záviselo, či bola sťažovateľke pre rok 2012 správne schválená pevná cena elektriny vo výške 119,11 €/MWh podľa § 11a ods. 1 písm. b) vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 225/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike v znení neskorších predpisov, alebo mala byť schválená cena 194,54 €/MWh podľa § 11 ods. 1 písm. b) citovanej vyhlášky, ktorým sa určila cena elektriny pre zariadenia výrobcu elektriny uvedené do prevádzky od 1. januára 2012 do 30. júna 2012. Z obsahu pripojených administratívnych spisov vyplýva, že žalovaný určil ako dátum uvedenia zariadenia do prevádzky dátum po podpise protokolu o vykonaní funkčnej skúšky, t. j. 4. júl 2012. Bol toho názoru, že záväzným pre posúdenie,

kedy bolo zariadenie uvedené do prevádzky, je dátum podpísania dokumentu osvedčujúceho danú skutočnosť, ktorá nastala. Išlo o podpísanie protokolu o funkčnej skúške, a nie teda o samotné fyzické vykonanie funkčných skúšok. Žalovaný dospel k názoru, že podpis zodpovednej osoby predstavuje predpoklad platnosti právneho úkonu. Podpis protokolu o funkčnej skúške je podľa neho rozhodnou udalosťou, od ktorej sa odvíjajú práva a povinnosti súvisiace s vykonaním funkčných skúšok. Najvyšší súd z obsahu administratívneho spisu považoval za preukázané, že záver ustálený v správnom konaní zodpovedá zásadám logického myslenia a správneho uváženia a je v súlade s hmotnoprávnymi ustanoveniami zákona č. 309/2009 Z. z. Pri posudzovaní veci bolo potrebné vychádzať z obsahu protokolu a prisúdiť náležitú právnu relevanciu jeho bodu 13, v ktorom sa výslovne uvádza, že funkčnú skúšku podpisom schvaľuje riaditeľ sekcie. V tomto bode je osobitná kolónka na uvedenie dátumu ukončenia funkčnej skúšky („platnosť protokolu od“). V tomto bode sa tiež uvádza, že bez tohto podpisu je protokol neplatný. Najvyšší súd preto nezistil porušenie zákona, keďže žalovaný určil, že funkčná skúška bola ukončená 4. júla 2012. Podpis a dátum v bode 12 protokolu je len predposledný krok, pretože posledným je podpis a dátum v bode 13.

Zo spisu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 275/2015, v ktorom sa rieši skutkovo a právne obdobná vec, vyplýva, že predsedníčka najvyššieho súdu vo vyjadrení k prijatej sťažnosti (č. k. KP 3/2015-32 zo 4. júna 2015) uvádza, že senát „4S“ najvyššieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 4 Sžf 5/2014 z 21. apríla 2014 posúdil obdobnú veci inak a uviedol, že § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. je zmocňujúcim ustanovením, ktoré určuje, že spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky mali byť podrobne upravené v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí uviedol, že prvostupňový súd rozhodol na základe neúplného správneho spisu, keďže prevádzkový poriadok prevádzkovateľa siete nebol súčasťou administratívneho spisu. Najvyšší súd v obdobnej právnej veci sp. zn. 4 Sžf 54/2014 z 15. januára 2015 uviedol, že bez podrobnej úpravy podmienok funkčnej skúšky s ustálením rozhodujúcich pojmov v prevádzkovom poriadku je vyhodnotenie určenia časového momentu uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky predčasné, resp. nie je možné, aby prevádzkovateľ, nerešpektujúc ustanovenie § 5 ods. 14 zákona

č. 309/2009 Z. z., vychádzal z takého výkladu pojmu „ustálenie rozhodujúceho časového okamihu“, ktorý smeruje len v jeho prospech.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. prevádzkovateľ distribučnej sústavy, do ktorého sústavy má byť zariadenie výrobcu elektriny pripojené, je povinný vykonať

funkčnú skúšku do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti výrobcu elektriny. Ak zariadenie výrobcu elektriny spĺňa technické podmienky na pripojenie do sústavy, prevádzkovateľ distribučnej sústavy vydá výrobcovi elektriny doklad o úspešnom vykonaní funkčnej skúšky do 10 dní odo dňa jej vykonania. Funkčná skúška sa nevyžaduje, ak zariadenie výrobcu elektriny nebude pripojené do sústavy. Spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky určí prevádzkový poriadok prevádzkovateľa distribučnej sústavy.

Sťažovateľka je presvedčená, že vzhľadom na absenciu úpravy spôsobu a podmienok vykonania funkčnej skúšky v prevádzkovom poriadku v rozpore s ustanovením § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. nebol úrad oprávnený upraviť tieto otázky iba interne a vzhľadom aj na ďalšie zákonné ustanovenia malo sa vychádzať z toho, že pre určenie časového okamihu uvedenia zariadenia sťažovateľky ako výrobcu elektriny do prevádzky je relevantný dátum faktického vykonania funkčnej skúšky uvedený v protokole o funkčnej skúške (28. júna 2012). Nesprávnym určením tohto dátumu došlo aj k nesprávnemu stanoveniu výšky doplatku v súvislosti s určením pevnej ceny elektriny, keď táto bola na škodu sťažovateľky nesprávne určená vo výške 119,11 €/MWh namiesto 194,54 €/MWh. K rovnakému záveru dospel najvyšší súd aj v rozhodnutí sp. zn. 4 Sžf 43/2014 zo 17. februára 2015.

Najvyšší súd poukazuje na to, že súčasťou funkčnej skúšky nebolo len vykonanie čiastkových kontrol technických parametrov zariadenia na výroku elektriny, ale aj preskúmanie listinných dôkazov technického charakteru. Dôležitý bol aj obsah protokolu výslovne uvádzajúceho, že funkčnú skúšku schvaľuje podpisom riaditeľ sekcie, pričom protokol platí od uvedeného dátumu ukončenia funkčnej skúšky. Bez podpisu je protokol neplatný. Podstatné je aj to, že boli dodržané zákonné lehoty (30 dní a 10 dní). Zdôrazňuje aj existenciu ďalších rozhodnutí senátu „2S“, ale aj senátu „3S“, v ktorých je vyjadrený obdobný právny názor.

Úrad je toho názoru, že jeho rozhodnutie je v súlade so zákonom. Spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky nemohli byť vtelené do prevádzkového poriadku, o schválení ktorého sa rozhodlo 6. decembra 2010, keďže novelizované ustanovenie § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. nadobudlo účinnosť až 1. mája 2011. V novom prevádzkovom poriadku schválenom 24. januára 2013 sa už táto úprava rešpektujúca

uvedené ustanovenie nachádzala. Keďže zákon ponechal na vôli prevádzkovateľa stanoviť z obsahového hľadiska spôsob a podmienky skúšky, prevádzkovateľ tým, že tieto náležitosti upravil v znení uverejnenom na jeho webovom sídle, dopustil sa iba procesného nedostatku nemajúceho dosah na samotný obsah úpravy, ktorý by bol totožný aj v rámci úpravy vykonanej v prevádzkovom poriadku.

Z pohľadu ústavného súdu možno konštatovať, že rozhodujúce skutkové okolnosti tejto veci sú medzi účastníkmi konania nesporné. Ako sporné sa javí naproti tomu právne posúdenie tej nespornej skutočnosti, podľa ktorej v rozpore s ustanovením § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z. prevádzkovateľ v čase vykonania funkčnej skúšky nemal vo svojom prevádzkovom poriadku zakotvený spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky. Podľa názoru sťažovateľky prevádzkovateľ nemohol nedostatok právne účinne nahradiť uverejnením úpravy vykonania funkčnej skúšky na webovom sídle prevádzkovateľa.

Ďalej je potrebné poukázať na to, že kým najvyšší súd v napadnutom rozsudku právny názor orgánov verejnej správy (úradu a žalovaného) akceptoval, zatiaľ iný senát najvyššieho súdu („4S“) v skoršom rozhodnutí sp. zn. 4 Sžf 5/2014 z 1. apríla 2014 posúdil obdobnú vec inak, vychádzajúc z toho, že § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. je zmocňujúcim ustanovením určujúcim, že spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky mali byť podrobne upravené v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa. Rovnaký právny názor zaujal tento senát aj v ďalších, neskorších rozhodnutiach.

Dosiaľ uvedené znamená, že rozhodovacia prax senátov správneho kolégia najvyššieho súdu pri posudzovaní uvedenej právnej otázky sa výrazným spôsobom líši. Zrejme je aj to, najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí sa s odlišným právnym názorom iného senátu nezaoberal a nevysvetlil presvedčivým spôsobom, prečo ho nepovažoval za akceptovateľný.

K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy (PL. ÚS 36/95), ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva.

Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované.

V zásadnej ústavno-právnej rovine platí, že je v rozpore s inštitúciou právneho štátu a v rámci neho s požiadavkou právnej istoty, resp. predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, aby všeobecné súdy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom. V každom prípade však pri odchýlení od skoršej rozhodovacej praxe sa vyžaduje cielené zdôvodnenie odlišného stanoviska v obdobnej otázke.

Pri hľadaní ústavne konformného výkladu daného problému vychádza ústavný súd v podstate z právneho názoru obdobného s právnym názorom najvyššieho súdu vyjadreným v rozhodnutí sp. zn. 4 Sžf 5/2014 z 1. apríla 2014, podľa ktorého treba ustanovenie § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z. považovať za ustanovenie zmocňujúceho charakteru. Hoci nejde o zmocňujúce ustanovenie v pravom (legislatívnom) zmysle slova, keďže prevádzkovateľ nie je orgánom verejnej správy, a preto nie je oprávnený vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, má toto ustanovenie vzhľadom na jeho znenie prikazujúcu (obligatórnu) povahu, lebo z neho vyplýva povinnosť prevádzkovateľa distribučnej siete zakotviť spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky do svojho prevádzkového poriadku.

Prevádzkovateľ je obchodnou spoločnosťou zapísanou v obchodnom registri, a je preto v zásade subjektom súkromného práva. Jeho prevádzkový poriadok by v podstate bolo možné považovať za vnútorný (interný) firemný predpis. Takáto charakteristika právnej povahy prevádzkového poriadku prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete by však nebola úplná, pretože z dôvodu verejného záujmu (daného významom a váhou fungovania distribučnej siete) podlieha prevádzkový poriadok prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete schváleniu úradu v rámci správneho konania. Vo svojich dôsledkoch to znamená, že postup a rozhodovanie prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete pri vykonávaní

funkčnej skúšky zariadenia výrobcu elektriny a pri prijímaní záverov z nej sa javí určitý verejno-právny charakter.

Na základe dosiaľ uvedeného možno usúdiť, že verejno-právna povaha funkčnej skúšky je daná zakotvením jej podmienok a spôsobu jej vykonania v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete, ktorý podlieha schváleniu úradu v správnom konaní. Bez splnenia príkazu vyplývajúceho z ustanovenia § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z. možno funkčnú skúšku, ktorú vykonal pre sťažovateľku prevádzkovateľ, považovať iba za súkromno-právnu činnosť.

Z dosiaľ uvedeného by na prvý pohľad mohol vyplývať záver zhodný so záverom senátu „4S“ najvyššieho súdu, podľa ktorého bez podrobnej úpravy podmienok funkčnej skúšky s ustálením rozhodujúcich pojmov v prevádzkovom poriadku (a bez jeho schválenia úradom) je vyhodnotenie určenia časového momentu uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky predčasné. Takýto záver by však nebolo možné považovať za ústavne konformný, pretože by znamenal vlastne nemožnosť vykonania funkčnej skúšky dovedy, kým spôsob a podmienky jej vykonania nebudú zakotvené v prevádzkovom poriadku schválenom úradom. Takýto záver by vo svojich dôsledkoch viedol vlastne k odňatiu spravodlivosti (*denegatio iustitiae*) na úkor sťažovateľky prinajmenšom na určitú dobu, a to tým, že sťažovateľka by nemohla byť začlenená do regionálnej distribučnej siete a nemohla by ani dostávať doplatok k pevnej cene elektriny.

Za daného stavu bolo povinnosťou úradu v rámci správneho konania posúdiť rozhodujúcu otázku z verejno-právneho pohľadu, a to vrátane preskúmania postupu prevádzkovateľa v súvislosti so spôsobom a podmienkami vykonania funkčnej skúšky. To znamená, že úrad by mal popri obvyklom skúmaní v danom type konania skúmať navyše aj správnosť a opodstatnenosť spôsobu a podmienok vykonania funkčnej skúšky, teda to, čo by inak skúmal pri schvaľovaní prevádzkového poriadku obsahujúceho požiadavky vyplývajúce z ustanovenia § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z.

V danej súvislosti treba v zásade súhlasiť s názorom senátu „4S“ najvyššieho súdu, podľa ktorého nie je možné, aby prevádzkovateľ regionálnej distribučnej siete, ktorý

nerespektoval ustanovenie § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z., vychádzal z takého výkladu ustálenia rozhodujúceho časového okamihu, ktorý smeruje len v jeho prospech. V opačnom prípade by bola totiž sankcionovaná sťažovateľka, ktorá postupovala v súlade s právnymi predpismi, a naopak, prevádzkovateľ, ktorý zákon nedodrжал, by bol zvýhodnený.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

Zároveň to znamená, že už nie je potrebné osobitne sa zaoberať namietaným porušením čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy.

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde, ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vec vrátiť na ďalšie konanie.

Na základe citovaných ustanovení ústavný súd zrušil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžf 23/2014 z 24. septembra 2014 a vec vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). V ďalšom konaní bude najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Sťažovateľka požadovala náhradu trov právneho zastúpenia advokátom v sume 284,08 €.

Podľa zistenia ústavného súdu by sťažovateľke patrila náhrada trov jej právneho zastúpenia advokátom, a to za 2 úkony právnych služieb v roku 2014 (prevzatie a príprava zastúpenia a sťažnosť) po 134 €, ako aj režijný paušál 2-krát po 8,04 €. Ďalej za 2 úkony právnych služieb v roku 2015 (replika na vyjadrenie predsedníčky najvyššieho súdu a replika na vyjadrenie úradu) patrilo 2 x po 139,83 €, ako aj režijný paušál 2 x po 8,39 €. Celkom by preto výška náhrady trov mala byť 580,52 €. Keďže sťažovateľka požadovala iba 284,08 €, ústavný súd jej mohol priznať iba túto sumu (bod 3 výroku nálezu).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 časť vety pred bodkočiarkou ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2015